Karavīru un Tēvijas dziesmas Dažādu laikmetu latviešu dziesmas par dzimtenes aizstāvēšanu.

Sk. http://www.ante.lv/xwiki/bin/view/Arts.Songs/

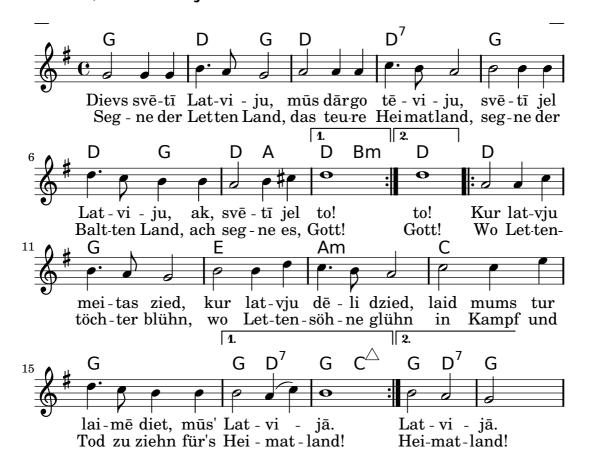
Saturs

Tēvijas dziesmas	3
1. Dievs, svētī Latviju	
2. Dievs dod mūsu tēvu zemei	
3. Ej, saulīte, drīz pie Dieva	5
Kara dziesmas (ar akordiem)	6
4. Apkārt kalnu gāju	6
5. Es uzkāpu kalnā	8
6. Kara vīri bēdājās	10
7. Lempam bija pieci dēli	12
8. Nu ar Dievu Vidzemīte	14
9. Padziedāsim nu, bāliņi	16
10. Pati māte savu dēlu	17
11. Plata upe, šaura laipa	19
12. Visiem rozes dārzā zied	20
Dažādas tautasdziesmas par karu	22
13. Ai, bāliņi, ai, bāliņi	22
14. Aiz tiem kalnu kalniem	23
15. Auseklītis zvaigznes skaita	24
16. Dzelzim dzimu, dzelzim augu	25
17. Eita, meitas, ielaižat	26
18. Ekur stalti karavīri	27
19. Es, karā aiziedams	28
20. Gatavs mans kara zirgs	29
21. Jātnieciņa dēliņš biju	30
22. Kade pārnāksi, bāleliņ	31
23. Karavīra līgaviņa	32
24. Kas redzēja auseklīti	33
25. Krustiem kalta krievu zeme	
26. Kungi mani karā sūta	35
27. Kuopu, kuopu kolnā	36
28. Kur tecēji mēnestiņi	37
29. Lustīte mana, Laimīte mana	38
30. Mans bāliņš karā jāja	39
31. Muote dēleņu auklēja	40
32. Nu ar Dievu, zaļa zāle	41
33. Nu šuo poša agra reita	42
34. Pār puriem, pār mežiem	43
35. Re. kur stalti karavīri	44

	36. Snīgi snyga, putynuoja	45
	37. Šūpojies, šūpulīt	46
	38. Vai, Dieviņ, noliec mieru	47
	39. Zemli zvaigzneite puorguoja	48
	40. Zvīdzi, zvīdzi, sērmais zirdzeņ	49
1.	pasaules kara dziesmas	50
	41. Aizgāja strēlnieks pa pasauli tālu	50
	42. Daugava, pēc kā tu sēro	51
	43. Klusa, klusa latvju sēta	52
	44. Maziņš biju, neredzēju	53
	45. Nāc uz Nāves salu	54
	46. Nakts tik tumša	55
	47. Nav skaitā lieli mūsu pulki	56
	48. Uz prūšiem, zēni, jāsim	57
2.	pasaules kara dziesmas	58
	49. Augstienē pie Madonas	58
	50. Mēs nelūdzam tos, kas bij vakar	59
	51. Pāri muklājiem un purviem	60
	52. Šie kauli, šī miesa	61
	53. Zem mūsu kājām lielceļš balts	62

Tēvijas dziesmas

1. Dievs, svētī Latviju

Ιv

1. Dievs, svētī Latviju, mūs' dārgo tēviju, svētī jel Latviju, ak, svētī jel to!

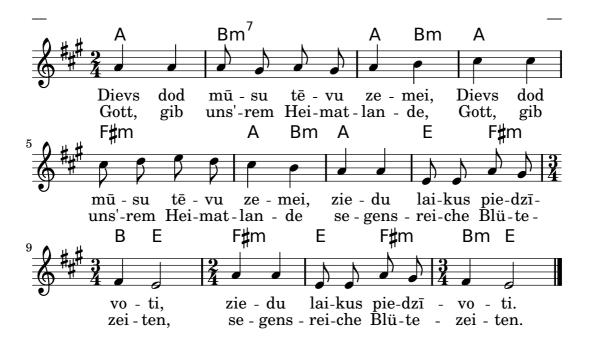
Kur latvju meitas zied, kur latvju dēli dzied, laid mums tur laimē diet, mūs' Latvijā.

de

1. Segne der Letten Land, das teure Heimatland, segne der Balten Land, ach segne es, Gott!

Wo Lettentöchter blühn, wo Lettensöhne glühn, in Kampf und Tod zu ziehn für's Heimatland!

2. Dievs dod mūsu tēvu zemei

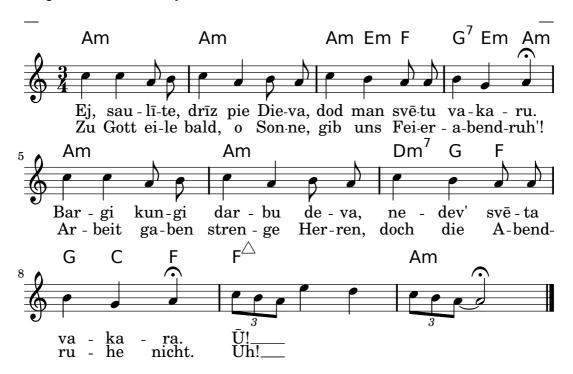

lv

- 1. Dievs dod mūsu tēvu zemei ziedu laikus piedzīvot.
- 2. Ziedu laikus piedzīvoti, saules mūžu nodzīvot.
- 3. Dievs dod tautas darbiniekiem sirmu mūžu nodzīvot.
- 4. Sirmu mūžu nodzīvoti, tautas labā strādājot.
- 5. Dievs dod tautas zeltenītēm smagi pūrus pielocīt.
- 6. Smagi pūrus pielocīt(i), visām šogad tautās iet.

- 1. Gott, gib uns'rem Heimatlande segensreiche Blütezeiten.
- 2. Segensreiche Blütezeiten, Glück in Sonnenewigkeiten!
- 3. Gott, gib uns'res Volkes Männern arbeitsreiches langes Leben!
- 4. Arbeitsreiches langes Leben, laß sie stets zum Besten streben!
- 5. Gott, leg' uns'res Volkes Töchtern Segen auf den Fleiß der Hände!
- 6. Segen auf den Fleiß der Hände, Myrtenkronen allen spende!

3. Ej, saulīte, drīz pie Dieva

Ιv

- 1. Ej, saulīte, drīz pie Dieva, dod man svētu vakaru. Bargi kungi darbu deva, nedev' svēta vakara.
- 2. Melna čūska miltus mala vidū jūras uz akmens; Tos būs ēst(i) tiem kungiem(i), kas pēc saules strādināj'.
- 3. Teci, teci, kumeliņi, nu ar lūku pavadiņ'; Slikti gadi, bargi kungi, nedrīkst ķēdes kaldināt.

- 1. Zu Gott eile bald, o Sonne, gib uns Feierabendruh'!
  Arbeit gaben strenge Herren, doch die Abendruhe nicht.
- 2. Eine schwarze Schlange mahlte Mehl auf einem Stein im Meer. Essen sollen das die Herren, die nicht abends lassen ruhn.
- 3. Laufe, laufe heimwärts Rößlein, mit dem Zaum aus Lindenbast, Böse Jahre, strenge Herren, Dann gibt's keinen Kettenzaum.

Kara dziesmas (ar akordiem)

4. Apkārt kalnu gāju

Ιv

- 1. Apkārt kalnu gāju, kalniņā uzkāpu, leraudzīju līgaviņu gauži raudājot.
- 2. Ko tu, puķe, raudi, ko tu žēlojiesi? Kā bij manim neraudāti, bāliņš karā iet.
- 3. Karā bij man ieti, karā nepalikti, Karā bija grūta dzīve tēva dēliņam.
- 4. Dievs atņēma tēvu, dievs atņēma māti, Kas man skaisti audzināja zobentiņu nesti.
- 5. Zobentiņu nesti, karodziņu celti, lenaidnieku pulciņāi asariņas dzert.
- 6. Sārti vēji pūta, bargi kungi sūtīj' Svešajāi zemītēi jūras līkumos.

- 1. Um den Hügel schritt ich, Sehnsuchtsschmerzen litt ich, Da erblickt' ich meine Liebste, bitter weinte sie.
- 2. Blume, warum weinst du? Liebste, warum greinst du? "Weinen muß ich, denn den Liebsten ruft der blut'ge Krieg."
- 3. Hör', aus Kampf un Schlachten will ich heimwärts trachten, Schweres Leben hat im Kriege eines Freien Sohn.

- 4. Gott nahm Mutter, Vater, nahm mir den Berater, Der den Knaben klug gelehret, wie man Schwerter schwingt.
- 5. Wie man Fahnen trage, wie man Feinde schlage, Wie man in der Feinde mitten ihre Tränen trinkt.
- 6. Kalte Winde blenden, strenge Herren senden, Senden mich in ferne Lande, an das weite Meer. Cita melodija:

5. Es uzkāpu kalnā

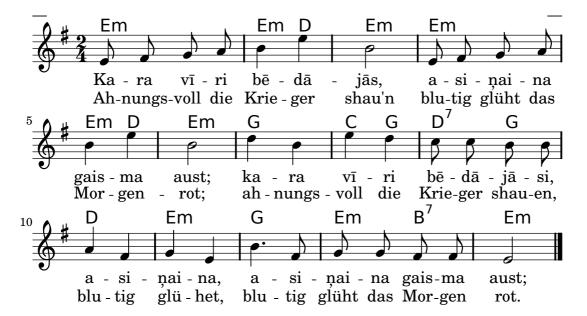
Ιv

- 1. Es uzkāpu kalnā, pašā kalna galā, leraudzīju līgaviņu gauži raudājam.
- 2. Kam tu raudi gauži, kam tu žēlojiesi? Kā man gauži neraudāti, bāliņš karā iet.
- 3. Karā tam bij' ieti, karā nepalikti, Karā bija grūts mūžiņis tēva dēliņam.
- 4. Karodzioņu nesti, zobentiņu celti, naidinieku pulciņāi asariņas birst.

- 1. Um den Hügel schritt ich, Sehnsuchtsschmerzen litt ich, Da erblickt' ich meine Liebste, bitter weinte sie.
- 2. Blume, warum weinst du? Liebste, warum greinst du? "Weinen muß ich, denn den Liebsten ruft der blut'ge Krieg."
- 3. Hör', aus Kampf un Schlachten will ich heimwärts trachten, Schweres Leben hat im Kriege eines Freien Sohn.
- 4. Wie man Fahnen trage, wie man Feinde schlage, Wie man in der Feinde mitten ihre Tränen trinkt.

5. Kalte Winde blenden, strenge Herren senden, Senden mich in ferne Lande, an das weite Meer.

6. Kara vīri bēdājās

Ιv

- 1. Kara vīri bēdājās, asiņaina gaisma aust.
- 2. Nebēdājiet kara vīri, sudrabota saule lec.
- 3. Sniga sniegi, putināja, stalti jāja karavīri.
- 4. Tālu gāju, nepazinu, vai būs mani bāleliņ.
- 5. Jāja, jāja tālu tāl. Lielu tālu svešumā.
- 6. Tēvu zemei grūti laiki, dēliem jāiet palīgā.
- 7. Tēvu zemes mīlestību mēs ar darbiem rādīsim.

- 1. Ahnungsvoll die Krieger schau'n, blutig glüht das Morgenrot; Ahnungsvoll die Krieger schauen, blutig glühet, blutig glüht das Morgenrot.
- 2. Krieger, laßt die trübe Sorg': silbern steigt die Sonne auf; Krieger, laßt die trübe Sorge, silbern steiget, silbern steigt die Sonne auf.
- 3. Schwere Flöcken jagt der Sturm, Reitet stolz die Kriegerschar. Ach, ich kann es nicht erkennen, ob es meine, ob es meine Brüder sind.
- 4. In die Ferne geht ihr Ritt, in die Fremde, ferne, fern,

- Heimat ist in schweren Nöten, eilet, Söhne, eilet, Söhne, ihr zu Hülf!
- 5. Freigeit für das Heimatland kaufen wir mit uns'rem Blut, Wie wir uns're Heimat lieben, mag beweisen, mag beweisen uns're Tat!

7. Lempam bija pieci dēli

Ιv

- 1. Lempam bija pieci deli, neviens karā neaizgāja.
- 2. Atnāk ziņas, grāmatiņas: būs meitāmi karā ieti.
- 3. Apšu meita karā jāja, čaukstēt čauksti villainītes,
- 4. Čaukstēt čauksti villainītes, kumeliņu seglojoti.
- 5. Apsegloja kumeliņu, piejož zaļu zobentiņu.
- 6. Tā aizgāja biržu birzes kā bitīte līgodama.
- 7. Biržu birzes galiņāi atrod karu karojoti,
- 8. Tā padeva dievpalīgu pašam kara vedējami.
- 9. Saka kara vedējiņis: pate māsa karā gāja,
- 10. Pate māsa karā gāja, tai nebija bāleliņu.
- 11. Jāj, meitiņa, atpakaļi, tev piederi tēvu zeme.
- 12. Tev piederi tēvu zeme, tēva sirmi kumeliņi.
- 13. Tēva sirmi kumeliņi, mātes govis raibaliņas.
- 14. Godā tēvu māmuliņu līdz pašami vecumam.

de

- 1. Lümmel hatte viele Söhne, doch zum Kriege taugte keiner, Lümmel hatte viele Söhne, keiner taugte für den Krieg.
- 2. Kommt ein Brief mit dem Befehle: in den Krieg die Mädchen müssen.

Kommt ein Brief mit dem Befehle: Mädchen müssen in den Krieg.

- 3. Zieht hinaus die Espentochter, rauscht wie Espenlaub ihr Tüchlein. Zieht hinaus die Espentochter, rauscht wie Espenlaub ihr Tuch.
- 4. Rausht wie Espenlaub ihr Tüchlein, während sie ihr Rößlein sattelt.
  - Rauscht wie Espenlaub ihr Tüchlein, wärend sie ihr Rößlein zäumt.
- 5. Als sie sich das Roß gesattelt, nimmt sie einen grünen Säbel. Als sie sich das Roß gesattelt, schnallt sie einen Säbel um.
- 6. Reitet fort dann durch die Haine, wie die Biene zieht im Fluge. Reitet fort dann durch die Haine, wie die Biene fliegt davon.
- 7. An dem Rand des fernsten Haines findet sie die Schlacht geschlagen.
  - An dem Rand des fernsten Haines, findet sie die blut'ge Schlacht.
- 8. Grüßt sie mit dem Segensgruße kühn den Schlachtenlenker selber.
  - Grüßt sie mit dem Segensgrüße kühn den Schlachtenlenker selbst.
- 9. Spricht der edle Schlachtenlenker: hergezogen ist die Schwester. Spricht der edle Schlachtenlenker: in den Krieg die Schwester zog.
- 10. Reite, Mädchen, wieder heimwärts, dien sind alle Heimatfluren. Reite, Mädchen, wieder heimwärts, dein sind alles Heimatland.
- 11. Dein sind alle Heimatfluren, dein des Vaters edle Rosse. Dein sind alle Heimatfluren und des Vaters Rosse auch.
- 12. Denes Vaters graue Rosse und der Mutter bunte Kühe. Deines Vaters graue Rosse und der Mutter bunte Küh'.
- 13. Ehre Vater, ehre Mutter bis in's hohe Greisenalter. Ehre Vater, ehre Mutter, bis in's Alter ehre sie.

8. Nu ar Dievu Vidzemīte

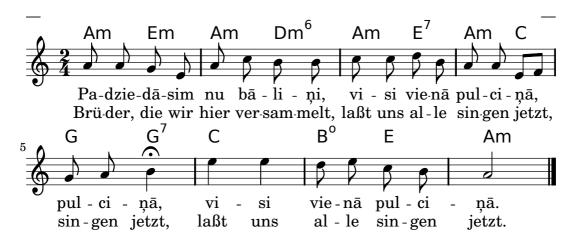
Ιv

- 1. Nu ar Dievu, Vidzemīte, nebūšu vairs Vidzemē Neiešu vairs savā vaļā ciema durvis virināt.
- 2. Lai aug purvi, lai aug meži, kur es jāju drasēdams Drīz man būs jādrasē daiļā kara pulciņā.
- 3. Kad māmiņa to redzētu, kā puškoja tav' dēliņ', Tad tu vairsi neraudātu sava dēla auklējum.
- 4. Uzvilks kara mētelīti, uzliks kara cepurīt', Apjozīs ar zobentiņu, cels uz stalta kumeliņ'.
- 5. Dziedādami, spēlēdami ienaidniekus uzvarēs. Dziedādami, spēlēdami no kariņa mājā nāks.

- 1. Teures Livland, Gott befohlen, in die Fremde geht's hinaus! Kann nich mehr als freier Bursche nachbarlich von Haus zu haus.
- 2. Wachset Moore, wachset Wälder, zeugen meiner frohen zeit. In die stolzen Kriegerscharen werde ich jetzt eingereiht.
- 3. Wenn mein Mütterlein es sähe, wie man ihren Jungen schmückt, Trocknen würden ihre Tränen und sie wäre noch beglückt.

- 4. Kriegermütze, Kriegermantel legt mir an der bunte Tross, Schallt den Säbel an die Seite, hebt mich auf ein stoltes Ross.
- 5. Mit Gesang un frohen Spiele fechten wir in hartem Strauss Mit Gesang un frohem Spiele, Siegend kehren wir nach Haus'.

9. Padziedāsim nu, bāliņi

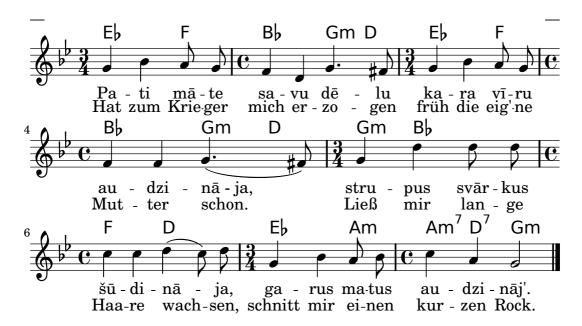

Ιv

- 1. Padziedāsim nu, bāliņi, visi vienā pulciņā.
- 2. Dievs to zin, kur citu gadu mēs bāliņi dziedāsim.
- 3. Cits būs smilšu kalniņāi, cits būs kara pulciņā.
- 4. Kas būs smilšu kalniņā, tā mūžami neredzēs.
- 5. Kas būs kara pulciņāi, gaidīs mājā pārnākam.

- 1. Brüder, die wir hier versammelt, laßt uns alle singen jetzt.
- 2. Wo im nächsten Jahr wir singen, Brüder, weiß nur Gott allein.
- 3. Diesen wird der Hügel decken, jener wird im Kriege sein.
- 4. Wen der Hügel Sand wird decken, den wird keiner wiedersehn.
- 5. Doch wer bei dem Kriegsvolk weilet, der hofft frohe Wiederkehr.

10. Pati māte savu dēlu

Ιv

- 1. Pati māte savu dēlu kara vīru audzināja; Strupus svārkus šūdināja, garus matus audzināj'.
- 2. Piecus pušķus aiz cepures, sešas zvaigznes zobenam. Māte galvu uzglaudīja, tēvs uzlika cepurīt'.
- 3. Māte zirgu apsegloja, tēvs uzcēla mugurāi. Nu ar Dievu, tēvs, māmiņa, manis vairs neredzēt.
- 4. Kad jums ziedēs sētas mieti, kad uz ūdens ola guļ, Kad grims spalva dibenāi: tad jūs mani redzēsiet.

de

- 1. Hat zum Krieger mich erzogen früh die eig'ne Mutter schon. Ließ mir lange Haare wachsen, schnitt mir einen kurzen Rock.
- 2. Mit fünf Schleifen war die Mütze, mit sechs Sternen war mein Schwert.

Mutter glättet mir die Locken, Vater setzt die Mütze auf.

- 3. Mutter sattelt mir das Rößlein, hebt der Vater mich hinauf. Gott befohlen, Vater, Mutter, niemals kehr' ich mehr zurück.
- 4. Wenn der Zäune Pfosten blühen, auf dem Wasser schwimmt das Ei,

Wenn die Federn untersinken, dann kehr' ich zu euch zurück!

11. Plata upe, šaura laipa

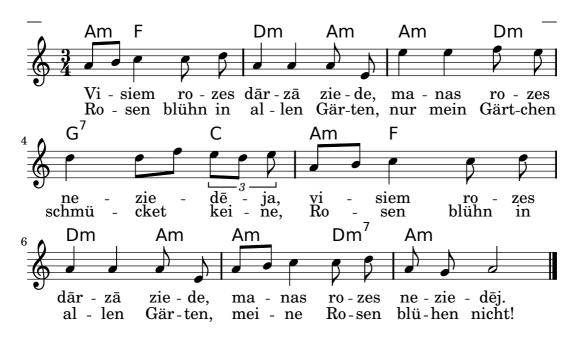

Ιv

- 1. Plata upe, šaura laipa, kā tas var būt? Aiz tās upes zaļa zāle, tas gan var notikt.
- 2. Uz tās zāles zelta rasa, uz tās rasas divas gultas.
- 3. Uz tām gultām mīksti pēļi, uz tiem pēļiem samta deķi.
- 4. Tur guļ divi kara vīri, apšaudīti, sakapāti.
- 5. Tur stāv divi sirmi zirgi, apsegloti, apdeķoti.

- 1. Breiter Fluß, ein Brettlein drüber, wie kann das sein? Hinterm Fluß die grüne Wiese, ja, das kann geschehn.
- 2. Goldtau auf dem grünen Grase, auf dem Tau, da stehn zwei Betten.
- 3. Auf den Betten weiche Pfühle, auf den Pfühlen Sammetdecken.
- 4. Ruhen dort zwei tapf're Krieger, ganz zerschossen, ganz zerschen.
- 5. Stehen dort zwei graue Rosse, tief gesenkt die edlen Köpfe.

12. Visiem rozes dārzā zied

Ιv

- 1. Visiem rozes dārzā ziede, manas rozes neziedēja.
- 2. Vai tādēļi neziedēja, ka es augu karavīr(i)s?
- 3. Šūpo mani māmulīte, tu vairs ilgi nešūposi.
- 4. Šūpos mani jūras viļņi kara vīra laiviņā.
- 5. Dievs līdzēsi izdienēti, pārnākt mājās atpakaļ(i).
- 6. Redzēt tēvu, māmulīti, redzēt savu līgaviņu.
- 7. Nu ardievu, tēvs, māmiņa, nu ardievu, līgaviņa!
- 8. Meitas, manas meitenītes, ne manami prātiņami.
- 9. Kumeliņis, zobentiņis tie manami prātiņami.

de

1. Rosen blühn in allen Gärten, nur mein Gärtchen schmücket keine.

Rosen blühn in allen Gärten, meine Rosen blühen nicht!

- 2. Ob sie darum nimmer blühen, weil ick für den Krieg bestimm(e)t?
- 3. Wiege mich noch, liebe Mutter, bin nicht lange mehr zuhause. Wiege mich noch, liebe Mutter, bin nicht lange mehr daheim.
- 4. Wiegt mich bald im Kriegerboote grühne Welle auf dem Meer(e).
- 5. Gott befohlen, Vater, Mutter, Gogg befohlen, Herzensliebste!

Gott befohlen, Vater, Mutter, Gogg befohlen, Herzensschatz!

Dažādas tautasdziesmas par karu

13. Ai, bāliņi, ai, bāliņi

- 1. Ai, bāliņi, ai, bāliņi, ņem zobenu rociņā, Ņem zobenu rociņā, sargā savu tēvu zem'.
- 2. Labāk manu galvu ņēma nekā manu tēvu zem'. Labāk mani karā kāva, ne celiņa maliņā.
- 3. Šķir, Dieviņi, manu ceļu, sargā manu augumiņ', Lai godami es varētu ienaidnieku uzvarēt.
- 4. Kam tu raudi, līgaviņa, gaidi mājās pārnākot; Es pārnākšu no kariņa ar saulīti zobenā.

14. Aiz tiem kalnu kalniem

- 1. Aiz tiem kalnu kalniem kari karojās Aiz tās zaļās bērzu birzes puisīti nošāva.
- 2. Nava puišam tēva, nava puišam mātes, Nava puišam līgaviņas, kas galviņu glaudīs.
- 3. Iznāk viena māsa, iznāk otra mās'. Iznāk trešā zeltainīte, tā raudāja žēli:
- 4. Celies, manu vīriņ'! Celies arājiņ! Redz, kur tavis kumeliņis pa lauciņu skraida.

15. Auseklītis zvaigznes skaita

- 1. Auseklītis zvaigznes skaita, vai ir visas vakarā?
- 2. Iraid visas vakarā, mēnesnīcas vien nevaid.
- 3. Mēnesnīca aiz kalniem silda mūsu bāleliņus;
- 4. Mūs' bāliņi karā gāja, tur aizgāja, tur palika.

16. Dzelzim dzimu, dzelzim augu

- 1. Dzelzim dzimu, dzelzim augu, dzelzim savas kājas āvu.
- 2. Manas miesas, mani kauli tinaties pakulās.
- 3. Lai nelien svina lode, ne tērauda zobentiņš.
- 4. Dieva dotu ciri cirtu pelēkā akmenī,
- 5. No akmeņa taukus ņēmu, smērēj' savu augumiņu.
- 6. Dzelzu pirti kurināju tēraudiņa skaidiņām,
- 7. Dzelzu slotu sutināju, lai perās tas puisīts,
- 8. Kam tērauda kažocīts. Man kažoka nav.

17. Eita, meitas, ielaižat

- 1. Eita, meitas, ielaižati, kas aiz durvu dauzījāsi.
- 2. Tas, māmiņa, tavs dēliņis, kas aiz durvu dauzījāsi:
- 3. Asiņotas kājas, rokas, asaroti vaigu gali.
- 4. Vai, dēliņi, mīļu, baltu, kādu grēku padarīji?
- 5. Vai, māmiņa, mīļa, balta, es nokāvu sav' brālīti.
- 6. Vai, dēliņi, mīļu, baltu, kur nu iesi, kur paliksi?
- 7. Es aiziešu uz Vāczemi pie citiemi vāciešiemi.
- 8. Vai, dēliņi, mīļu, baltu, kad pārnāksi atpakaļi?
- 9. Tad pārnākšu atpakaļ, kad ziedēs sētas mieti.
- 10. Kad ziedēs sētas mieti, ūdens olu pludināsi.
- 11. Ūdens olu pludināsi, spalva grims dibenāi.

18. Ekur stalti karavīri

- 1. Ekur stalti karavīri, mani balti bāleliņi.
- 2. Ar zobenu vārtus vēra, stāvu dīda kumeliņu.
- 3. Paši gāja koklēdami, kumeliņi dancodami.
- 4. Redz, kur vīris! Redz, kur roka! Pār Daugavu šautru svieda.
- 5. Trim plaukstāmi dzebru josta, trīm asīmi zobentiņis.
- 6. Līdz pusei vien pavilka tēraudiņa zobentiņu -
- 7. Jau sabēga sveši ļaudis kā zvirbuļi kaņepēs.

19. Es, karā aiziedams

- 1. Es karā aiziedams, krustu cirtu ozolā.
- 2. Lai raudāja jaunas meitas, gar ozolu staigādam's.
- 3. Es, karā aiziedams, sirdi slēdzu akmenī.
- 4. Aust gaismiņa, lec saulīte, plīst akmenis skanēdams.
- 5. Žigli jozu zobentiņu, jāju projām dziedādams.

20. Gatavs mans kara zirgs

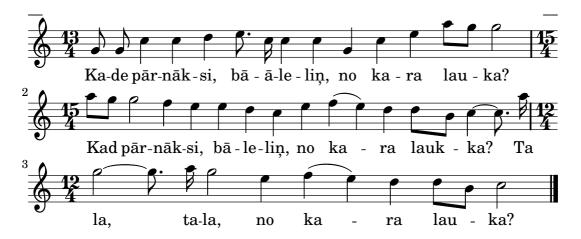
- 1. Gatavs manis kara zirgis, es gatavis karavīrs.
- 2. To dieniņu vien gaidīju, kad zīlīte ziņu dev'.
- 3. Šķir, Dieviņi, manu ceļu, raisi manu augumiņu.
- 4. Man jāieti tai pusēi, kur zobeni zemi dal'.
- 5. Uz ežiņas galvu liku, sargāj' savu tēvu zem'.
- 6. Labāk manu galvu ņēma, nekā manu tēvu zem'.

21. Jātnieciņa dēliņš biju

- 1. Jātnieciņa dēliņs biju, jāju dienu, jāju nakti.
- 2. Uzjāj vienu augstu kalnu, lejā dziļu avotiņu.
- 3. Pie tā dziļā avotiņa jauna meita velējāsi.
- 4. Labdien, ciema zeltenīte, padzird manu kumeliņu.
- 5. Padzird manu kumeliņu, būsi mana līgaviņa.
- 6. Nedzirdīšu kumeliņa, nebūš' tava līgaviņa.
- 7. Karavīra līgaviņa cimdā naudu žvadzināja.
- 8. Cimdā naudu žvadzināja, saujā brauka asariņas.

22. Kade pārnāksi, bāleliņ

- 1. Kade pārnāksi, bāleliņ, no kara lauka?
- 2. Tavs tētiņš ar māmiņu dus smilšu kalnā.
- 3. Tav' māsiņa, līgava ziediņus kaisa.
- 4. Nu pārnāca bāleliņš no kara lauka.
- 5. Nu pārnāca bāleliņš kā dieviņš sirmis.

23. Karavīra līgaviņa

- 1. Karavīra līgaviņa sēd aiz galda raudādama.
- 2. Sēd aiz galda raudādama, karodziņu rakstīdama.
- 3. Vidū šuva sav' sirnsiņu, iekšā krustu zeltodama.
- 4. Apkārt šuva mīļas domas, sudrabotu pavedienu.
- 5. Lai saulīte mirdzēdama bāliņami priekšā tek.
- 6. Lai sudraba mēnestiņis pakaļ teki sargādams.

24. Kas redzēja auseklīti

- 1. Kas redzēja auseklīti vakarāi uzlecam?
- 2. Kas redzēja bāleliņu no kariņa pārnākam?
- 3. Es karā aiziedams, cirvi cirtu ozolā.
- 4. Še palika tēva zeme, še cirvītis ozolā.

25. Krustiem kalta krievu zeme

- 1. Krustiem kalta krievu zeme, margiem Rīga izmargota;
- 2. Caur krustiemi saule lēca, caur margiemi norietēja.
- 3. Sniga sniegi, putināja, stalti jāja karavīri.
- 4. No tālienes es pazinu sav' brālīti līgojam:
- 5. Pieci pušķi pie cepures, sešas zvaigznes zobenā.
- 6. No cepures gaisma ausa, no zobena saule lēca,
- 7. No kumeļa iemauktiem rīta zvaigzne ar vakara,
- 8. No tā paša jājējiņa mēnestiņš izritēja.

26. Kungi mani karā sūta

- 1. Kungi mani karā sūta ar to ledus zobentiņu.
- 2. Karā bija karsta saule, izkūst ledus zobentiņis;
- 3. Izkūst ledus zobentiņis pazūd manis augumiņis.

27. Kuopu, kuopu kolnā

- 1. Kuopu, kuopu kolnā, pošā kolna golā: Radzu sovu leigaveņu gauži raudojūt.
- 2. Kū tu, sirsneņ, raudi, kū tu bāduojīs(i)? Kai maņ beja narauduoti: bruoleņš karā juoj.
- 3. Karā jam bej juot(i), karā(i) palikti: Karā beja gryutas dīnas tāva dēleņam.

28. Kur tecēji mēnestiņi

- 1. Kur tecēji, Mēnestiņi, ar to zvaigžņu pudurīti?
- 2. Karā teku palīdzēt jaunajam brālītim.
- 3. Es karā aiziedams, sirdi slēdzu akmenī;
- 4. Aust gaismiņa, lec saulīte, plīst akmens skanēdams.

29. Lustīte mana, Laimīte mana

- 1. Lustīte mana, Laimīte mana, tu visuri līdzi nāci.
- 2. Bēdiņas manas, asariņas paliek ceļa maliņā.
- 3. Karā iešu, nepalikšu, mājās nākšu atpakaļi.
- 4. Mājās nākšu atpakaļi sava kunga novadāi.
- 5. Sava kunga novadāi, sava tēva sētiņāi.
- 6. Kas būs laba mātes meita, tā būs mani gaidījusi.
- 7. Tā būs mani gaidījusi, man cimdiņus adījusi.
- 8. Man cimdiņus adījusi, man krekliņus šūdināj'si.

30. Mans bāliņš karā jāja

- 1. Mans bāliņis karā jāja nepušķotu cepurīti.
- 2. Ej, māsiņa, dārziņāje, pušķo brāļa cepurīti.
- 3. Vienu roku rozes rāva, otru slauka asariņas.
- 4. Dziedādama appušķoja, raudādama izvadīja.

31. Muote dēleņu auklēja

- 1. Muote dēleņu auklēja vīglas dīnas dūmuodama.
- 2. Nasagaida vīglys dīnys, izaudzēja karaveiru.
- 3. Muote vylka bruņu kraklu, tāvs apmauce zuobaceņ'š.
- 4. Muosa sēje zeida jūstu, augumeņu mēreidam'.
- 5. Bruojs izvede kumeleņu nu stalleiša rauduodams.
- 6. Juoj, bruoleiti, naraudoj, par treis godi atpakaļ. 1
- 7. Napaguoja treis gadeni, attak bārais kumeleņš.
- 8. Pavaicuoju kumeleņam, kur palyka juojējeņš.
- 9. Tī palyka juojējeņš, kur guļ veiri kai ūzuly.
- 10. Krystā lykti zūbeņteni, kaudzē krautys capureit's.

32. Nu ar Dievu, zaļa zāle

- 1. Nu ar Dievu, zaļa zāle, vairs es tevis nemīņāšu.
- 2. Man jāieti tāļš celiņis aiz deviņi zemītēmi.
- 3. Nu ar Dievu, bērzu birze, vairs es tevis necirtīšu.
- 4. Vicināšu zobentiņu ienaidnieku pulciņāi.
- 5. Ar Dieviņu, šī pusīte, šīs pusītes zeltenītes.
- 6. Es jau vaira nepārnākšu jūsu durvju virināti.

33. Nu šuo poša agra reita

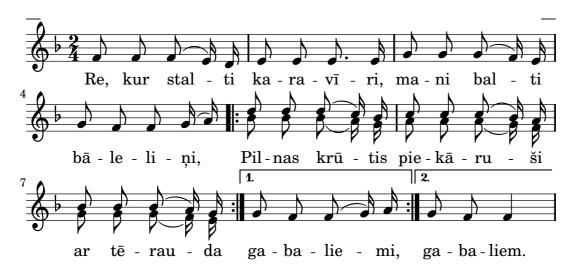
- 1. Nu ar Dievu, zaļa zāle, vairs es tevis nemīņāšu.
- 2. Man jāieti tāļš celiņis aiz deviņi zemītēmi.
- 3. Nu ar Dievu, bērzu birze, vairs es tevis necirtīšu.
- 4. Vicināšu zobentiņu ienaidnieku pulciņāi.
- 5. Ar Dieviņu, šī pusīte, šīs pusītes zeltenītes.
- 6. Es jau vaira nepārnākšu jūsu durvju virināti.

34. Pār puriem, pār mežiem

- 1. Pār puriemi, pār mežiemi ozols krita skanēdams.
- 2. Par to skaistu tēvuzemi mūs bāliņi karā gāj'.
- 3. Neraud gauži, līgaviņa, man tērauda zobentiņš!
- 4. Es varēju cauri jāti ienaidnieku zemītei.
- 5. Es varēju brīdināti zelta seglu nesējiņu.

35. Re, kur stalti karavīri

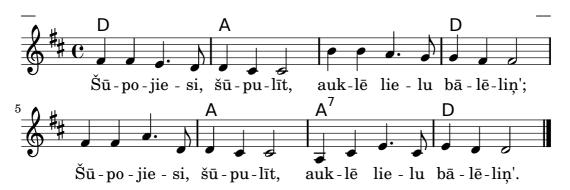
- 1. Re, kur stalti karavīri, mani balti bāleliņi, Pilnas krūtis piekāruši ar tērauda gabaliem.
- 2. Re, kur stalti karavīri jāj pa ceļu dziedādami, Izsiruši svešas malas, pārved svešas zeltenītes.
- 3. Šķita rīta Auseklīti vakarāi uzlecam -Bāliņš savu zobentiņu Krievmalē vēcināja.

36. Snīgi snyga, putynuoja

- 1. Snīgi snyga, putynuoja, bolti juoja karaveiri.
- 2. Tuoli beja, napazynu, voj tī muni bruoleleni.

37. Šūpojies, šūpulīt

- 1. Šūpojiesi, šūpulīt, audzē lielu bāleliņ'.
- 2. Kungi gaida karavīr', tēvs, māmiņa arājiņ'.
- 3. Šūpo mani, māmuliņ', auklē mani krietnu vīr',
- 4. Tāpat tevim dienas gaist, i neveikli auklējot.
- 5. Šūpjiesi šūpulīt, audzē lielu bāleliņ'.

38. Vai, Dieviņ, noliec mieru

- 1. Vai, Dieviņi, noliec mieru, nojoz kara zobentiņ' Karā manus brāļus jēma, karā manus bāleliņ's.
- 2. Ne pusgada negaidīja, atnāk kara grāmatiņ'; Stāv' pie loga raudādama, lasu kara grāmatiņ'.
- 3. Vaicā mani tēvs, māmiņa, kad pārnāks arājiņš. Negaidieti, tēvs, māmiņa, arājiņis nepārnāks.

39. Zemli zvaigzneite puorguoja

- 1. Zemli zvaigzneite puorguoja pa tū mīžu leidumeņ.
- 2. Svāta Muora puortecēja, atnas jaunu oruojeņu.
- 3. Kur tecēsi, mīluo Muora, bez sauleitis vokorā.
- 4. Tuos sēteņas apraudzeit(i), kur bērneni buorineiši.
- 5. Pi Muoreņas spūdri lūgi, boltu durvu ustabeņ'.
- 6. Tī naksneņu saule guļ, tī dīneņu mēnesneits.
- 7. Tī puorgul(i) dvēseleites, atejamys, aizejamys.
- 8. Škir, Dīveni, lelus karus, žāloj ļaužu dvēseleiš'.
- 9. Svāta Muora pīkususe dvēseleites nosuodam'.
- 10. Jam Dīveņu pi rūceņas garu ceļu staigojūt.
- 11. Ni maņ tāva, ni māmeņas pi rūceņas voduotuoj'.

40. Zvīdzi, zvīdzi, sērmais zirdzeņ

- 1. Zvīdzi, zvīdzi, sērmais zirdzeņ, videnī staļļa stuovādamsi.
- 2. Raudi, raudi, jaunais puiseit, uz kareņu aizīdams.
- 3. Nūsyutēju tāvam ziņu, lai puordeve sovu zemi, lai izpērka maņ nu kara.
- 4. Tāvs(i) zemi napuordeve, naņ nu kara naizpērka.
- 5. Mūsyutēju muotei ziņu, lai puordeve sovu gūvi, lai izpērka maņ nu kara.
- 6. Muote gūvi napuordeve, maņ nu kara naizpērka.
- 7. Nūsyutēju bruoļam ziņu, lai puordeve sovu zyrgu. lai izpērka maņ nu kara.
- 8. Bruojs-i ziergu napuordeve, maņ nu kara naizpierka.
- 9. Nūsyutēju muosai ziņu, lai puordeve sovu pyuru, lai izpērka maņ nu kara.
- 10. Muosa pyuru napuordeve, man nu kara naizpērka.
- 11. Nusyuteju bryutei ziņu, lai puordeve sovu krūni, lai izpērka maņ nu kara.
- 12. Bryute krūni puordavuse, maņ nu kara izpērkusi.

1. pasaules kara dziesmas

41. Aizgāja strēlnieks pa pasauli tālu

- 1. Aizgāja strēlnieks pa pasauli tālu uz kumeļa stalta, ka dimdēja vien.
  - Uz mūžu viņš atstāja dzimteni, māju, Tam nolemts bij svešumā palikt arvien.
- 2. Par velti to jaunajā līgava gaida, no skumjām un bēdām tai nomākts ir vaigs.
  - Par velti tā skatus uz austrumiem raida vai pārnāks reiz mājās sen gaidītais draugs.
- 3. Tur austrumos puteņi kaukdami griežas un kalnos un pakalnos šausmīgi kauc.
  - Kur priede pie egles tik draudzīgi glaužas, tur latvieša kauli ar mierīgi dus.
- 4. Un mirdams viņš lūdzas tik žēli un drūmi, lai miesas ar zemi tam apberot ar.
  - Uz kapa lai zaļo tik kadiķa krūmi, par latvieša nāvi kas liecināt var.

42. Daugava, pēc kā tu sēro

- It kā no ziedz-nie ki ķē dēs at svabi nā ša nu gaid'.
- 1. Daugava, pēc kā tu sēro, kamdēļ tavi viļņi vaid? It kā noziedznieki ķēdēs atsvabināšanu gaid'.
- 2. Sērojos par latvju tautu, sērojos par Latviju, Kuru es pie savām krūtīm tā kā meiču auklēju.
- 3. Sērojos par tautas dēliem, kuri tāli, tāli klīst, Un par tiem, kas kaujā krita, kuri mūžam nepārnāks.
- 4. Mums vēl priekšā cīņa barga, vēl daudz asins, sviedru līs; Mūsu pulkiem vēl daudz darba, kamēr ienaidnieku dzīs.

43. Klusa, klusa latvju sēta

- 1. Klusa, klusa latvju sēta, sirma māte viena raud; Un pār viņas bāliem vaigiem as'ru pērles ātri rit.
- 2. Mīļā māte, ko tu raudi? Izdzēs guni, gulēt ej! Velti asaras tu leji - dēlu mājās negaidi.
- 3. Saule uzlēks mirdzēdama, spīdēs brīvā Latvijā! Pārnāks mājās latvju dēli, grūtu cīņu veikuši.

44. Maziņš biju, neredzēju

- 1. Maziņš biju, neredzēj', kad nomira tēvs, māmiņ'.
- 2. Nu uzgāju ganīdams, kur gulēja tēvs, māmiņa.
- 3. Celies augšā, tēvs, māmiņa, es pacelšu velēniņu.

Līdzīga melodija ir arī vācu karavīru dziesmai (Ich bin ein lust'ger Grenadier') kā arī korporāciju dziesmai - Students apkārt ceļojot (Studio auf einer Reis'), komponists: Richard Schäffer, 1845

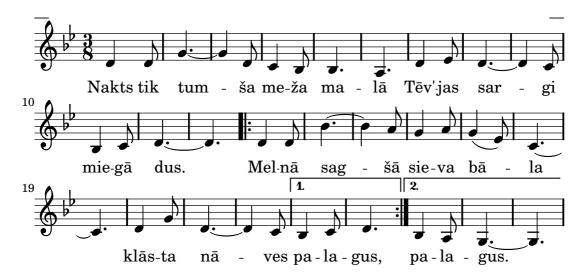

45. Nāc uz Nāves salu

- 1. Nāc uz Nāves salu, tur tev gaidīšu Un pie raķešgaismas saldi skūpstīšu.
- 2. Zilas tavas acis, skaidra tava sirds, Sārti tavi vaigi, rožu lūpiņas.
- 3. Nav vēl pusnakts pāri, zēns jau kaujā krīt, Un pie koka krusta meitēns gauži raud.

46. Nakts tik tumša

- 1. Nakts tik tumša, meža malā Tēv'jas sargi miegā dus. Melnā sagšā sieva bāla klāsta nāves palagus.
- 2. Dzintarzemes dēli gāja asi trītiem zobeniem. Un pie Zilā kalna stāja, tur pie senču varoņiem.
- 3. Celies, rādi ceļa lāpu, teic, kur melnā sieva mīt, Rādi mums, pa kuru taku, lai mūs drīzāk likten's šķir.
- 4. Zibens spēra, pērkons rūca, melnā čūska locījās, Kara dziesmas, bungas dūca, karogs gaisā plivinās.

47. Nav skaitā lieli mūsu pulki

- 1. Nav skaitā lieli mūsu pulki, bet liels ir viņu brīvais gars Var lepni teikt: jau droši sveras uz mūsu pusi likteņsvars.
- 2. Kur riets ar savu ugunsdziesmu pār sarkanajiem laukiem blāv, Tur man ar dvēseli un miesu ir kaut kas mūžīgs jāaizstāv.
- 3. Man liesmo gars, kur šķēpi šķindas, mans miera miegs bij pārāk garš.
  - Nu lielo karotāju rindās sauc mani trakojošais karš.
- 4. Nav skaitā daudz mums karavīru, bet katram pierē saule mirdz. Vai zini, naidniek, viņu vārdus tie tautas asins, tautas sirds.

48. Uz prūšiem, zēni, jāsim

- 1. Uz prūšiem, zēni, jāsim ar viņiem cīnīties, Tur niknā asins kaujā ar viņiem spēkoties.
- 2. Tiem rādīsim, ka protam ar zobeniem tos sist, Kur cērt - viens prūšu junkurs gar zemi stiepies krīt.
- 3. Uz štikiem viņus ņemsim un gaisā cilāsim, Kur Latvija, kur Rīga tiem laipni rādīsim.
- 4. Bet prūšu zeltenītes mums smaidot pretī nāks, Pie galda līdzās sēdēs un neliegs bučiņas.
- 5. Un tāpēc ziniet, zēni, man vēl kas jāpateic, Pirms to tik baudīt varam, mums prūši jāpieveic.

2. pasaules kara dziesmas

49. Augstienē pie Madonas

- 1. Augstienē pie Madonas stāv nomodā viens karavīrs Blakus savam cīņu biedram, kurš guļ nāvējošas lodes ķerts.
- 2. Klusi izdveš viņa lūpas: Tu, draugs, mājās griezīsies, Savu sētu ieraudzīsi, atgriezdamies dārgā dzimtenē.
- 3. Kurzemē, tur Ventas krastā, klusa lauku sēta stāv, Apkārt šalc tai bērzu birzis, iekšā dzīvo mana līgava.
- 4. Gredzenu no mana pirksta ņem un aiznes viņai to, Spied uz viņas bālās pieres no man sveikas, skūpstu pēdējo.
- 5. Karavīrs tā bija teicis, kuru lode pārsteidza. Viņa acis izdzisušas, un pie Madonas stāv viņa kaps.

50. Mēs nelūdzam tos, kas bij vakar

- Mēs nelūdzam tos, kas bij vakar, mēs nezinām tos, kas būs rīt
   Lai Staļins vai Čērčils mūs pakar! Vienalga, kā kauliņi krīt!
- 2. Nu sapnis par dzimteni zudis ar visu, kas latvietim bij. Sen zinām, ka postā mūs grūdīs kāds tatārs, kas dvēseles mij.
- 3. Mēs uzspļaujam skanīgām frāzēm un večiem, kam praviešu balss!

Vien šņabis, ko dzeram bez glāzēm, mums stāsta: vairs tālu nav gals!

- 4. Lai ğeķi pūš pīlītes naivās, ka vēl kaut kur taisnība mīt. Pār Kurzemes veļupēm laivās daudz biedrus jau aizvedīs rīt!
- 5. Tiem nepalīdz vārdi un ziedi, ko liekuļi svīzdami pin; To acīs tums vaidi un biedi, kad kāzas ar kaulaino svin.
- 6. Mēs nelūdzam tos, kas bij vakar, daudz ļaunāk mums klāsies jau rīt -

Lai Staļins vai Čērčils mūs pakar! Vienalga, kā kauliņi krīt!

51. Pāri muklājiem un purviem

- 1. Pāri muklājiem un purviem soļo sakarnieku vads, Un caur pīpes ziliem dūmiem drūmi raugās viņu skats.
- 2. Pāri purviem, otrā malā, pirmās lodes pretim steidz; Sakarnieks ar seju skarbu pirmo telegrammu beidz.
- 3. Bet kad visas cīņas galā, atpūtu viņš pelnījis, Vēstuli steidz rakstīt viņai, kuru karsti mīlējis.

52. Šie kauli, šī miesa

- 1. Šie kauli, šī miesa, šis gars un šī sirds Ir tēvu zemes tiesa, kamēr šī saule mirdz.
- 2. Kur solīti iemu, tur tēvu zemes krūts, Un pār ikkatru ciemu vēl vecais Pērkons rūc.
- 3. Ai, Dieviņ, kad kari pār tēvu zemi iet, Lai tēvu tēvu gari mums kara dziesmu dzied.
- 4. Tad asinis liešu aiz mīlestības, Ar godu projām iešu iekš tēvu godības.

53. Zem mūsu kājām lielceļš balts

Zem mūsu kājām lielceļš balts, uz Latviju tas ved.
 Uz Latviju, kur naidnieks baigs pār laukiem nāvi sēj.
 Mēs soļojam droši un lepni, un šautenes plecos ir mums,
 Un senajo varoņu vārdi nāk līdzi kā mantojums mums.
 Mēs nāksim drīz, Latvija, gaidi, un nesīsim brīvību tev,
 Kas mums dārga, un mēs ejam un ejam, un traucam, un steidzam.

Par vēlu mēs nedrīkstam būt.

2. Mums viena doma sirdī kvēl - par tēvu zemi stāt Un nežēlīgam naidniekam likt visu atmaksāt. Mēs šautenēm liksim tad liesmot un granātu metējiem kaukt, Bet pašiem mums nāvei būs spītēt, ložu svilpieniem atbalsis saukt.

Mēs ticam trīs Latvijas zvaigznēm, lai ugunīs spožas kļūst tās

Mūžu mūžos, un mēs ejam un ejam, uz priekšu tik traucam, Par vēlu mēs nedrīkstam būt!